

TEMEL KAVRAMLAR

- Eğitim
- Araç - gereç
- Öğrenme
- Öğretim materyali
- Öğretme
- Eğitim teknolojisi
- Ortam
- Öğretim teknolojisi
- Teknoloji
- İletişim

EĞİTİM:

- **Davranışçı** yaklaşıma göre **eğitim**, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. Selahattin Ertürk
  - **Yapılandırmacı** yaklaşıma göre **eğitim**, yaşantılar, deneyimler, gözlemler ve deneme-yanılma yoluyla bireyin kendi **bilişsel şemalarını** yapılandırma sürecidir.
  - Eğitim; insanın kendi doğası içinde, kendi gelişiminin daha **örgütsel ve düzenli olarak** oluşumunu sağlayan kavramın genel adıdır.
  - Bireyin yaşadığı toplum içinde değeri olan yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği **süreçlerin tümü** (Good, 1959)
- .....bireyin kendi “yaşantısı” yoluyla istenilen yönde davranış değiştirme sürecidir.**

Süreç

Bir olayın düzenli olarak ve birbirini izleyen değişimlerle gelişmesi, bir başka olaya dönüşmesidir.

Değişim,

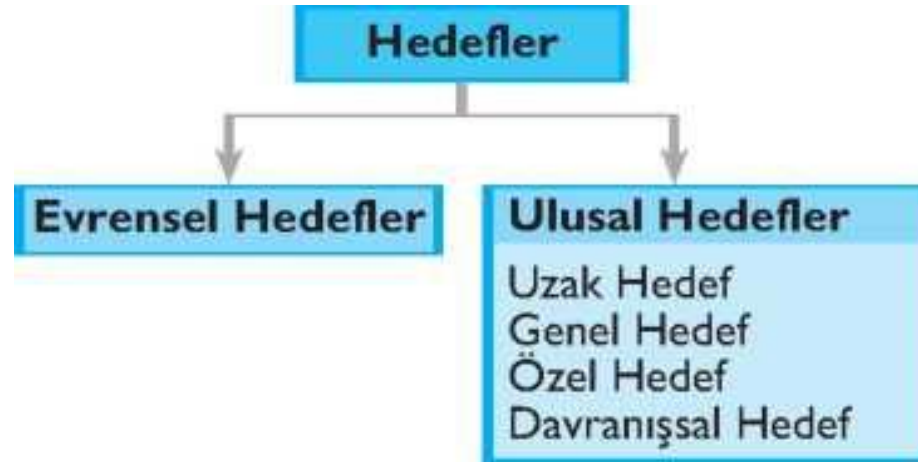
Bir zaman dilimi içindeki değişikliklerin bütünü olarak tanımlanan değişim kavramı, süreç kavramını pekiştiren ve yön veren bir anlam içerir

Davranış,

BİLİŞSEL ALAN	
Bilgi	Bilgiyi hatırlatma, tanıma, aynen aktarma
Kavrama	Bilgiyi yorumlama, açıklama, çevirme, yordama, yeniden kelimelere dökme, tahmin etme
Uygulama	Bilgiyi transfer etme, kullanma
Analiz	Öğelere ayırma, sınıflandırma, ilişki kurma, inceleme
Sentez	Yeni bilişsel içerik oluşturma, tasarım, yaratma, özgünlük
Değerlendirme	İç ve dış ölçütler açısından değerlendirme, hüküm verme
DUYUŞSAL ALAN	
Alma	Tepki vermeden uyarıcıların farkında olma, dikkat etme
Tepkide bulunma	Uyarıcılara karşı tepki verme, ilgili olma
Değer verme	Uyarıcılar arasında seçici olma, bazı uyarıcılara önem verme, başka bilgi ya da değerlere kıyasla tercihte bulunma
Örgütlenme	Değerleri kendi değerleriyle birleştirme, organize etme
Kişilik Haline Getirme (Niteleme)	Karakter haline gelme, dünya görüşü olarak ortaya koyma, yaşam felsefesine dönüştürme
DEVİNİŞSEL ALAN	
Algılama (Uyarılma)	Psikomotor hareket olmadan olayı zihinsel olarak algılama, beceri birimlerinin farkına varma
Hazırlık (Kurulma)	Yapılacak harekete zihinsel, duygusal ve psikomotor olarak motive olma, bedensel olarak hazır olma
Kılavuz Denetiminde Yapma	Yapılacak işi rehber denetiminde yapma
Mekanikleşme	Rehbere ihtiyaç duymadan kendi kendine yapma
Beceri Haline Getirme	Kendi kendine takılmadan, tereddüt etmeden yapma, istenen standartlarda gerçekleştirebilme
Uydurma	Öğrenilen bir şeyi yeni duruma uygulama, pratik kazanma
Yaratma	Orijinal bir beceri veya ürün ortaya koyma

Hedef (Amaç),

Eğitimin rotasını oluşturulacağı değişimin noktasını
değişim alanını öngörmede kullanılan kavram

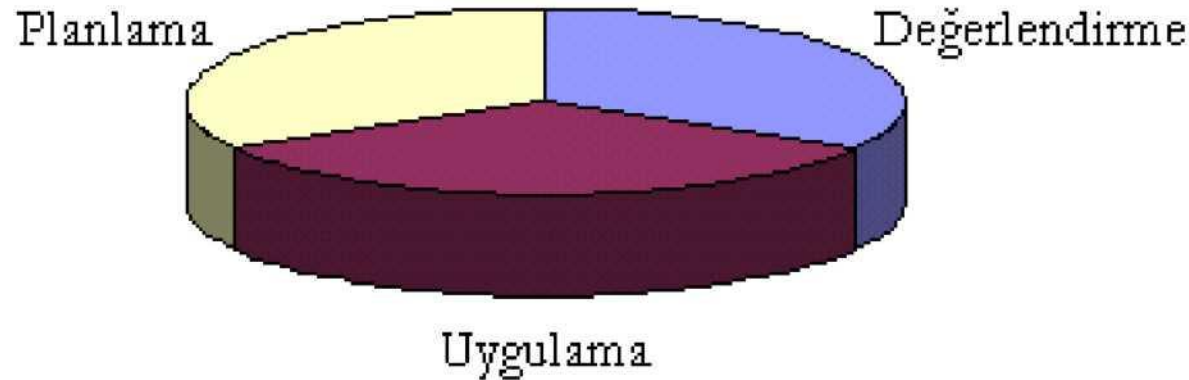

Öğrenme

Çeşitli öğrenme kuramlarına göre öğrenme kavramı; zihinsel egzersiz, fikir kazanma, davranış değiştirme, güdülerin harekete geçirilmesi, alışkanlık kazanma, davranışların yeniden organizasyonu ve nörofizyolojik bir süreç olarak kabul edilmektedir.

Eğitim açısından bakıldığında öğrenme, birey ile çevresi arasındaki **etkileşim sonucu meydana gelen**, kalıcı iz bırakan yaşantı ürünlerinin bireyde oluşturduğu davranış değişimi olarak tanımlanmaktadır.

Öğrenme; planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarından oluşur. Bu 3 aşama birbiri ile son derece bağımlıdır

Öğretme

Öğretme kavramı; genellikle sınıf ortamında meydana gelen **etkinlik**, öğrenci ile kaynak arasındaki **etkileşim**, organizmanın öğrenmesine **etki etme yöntemi**, belirli koşullar altında belirli davranımda bulunması için **bireyin çevresini düzenleme**, belirli bir öğrenme durumunda saptanmış **hedeflere en etkin biçimde ulaşabilmek için uygun personel, araç, gereç, yöntem ve teknikler kullanma** olarak kabul edilmektedir. Başka bir deyişle, **öğretme ve öğrenmenin kılavuzlanması, sağlanması** işidir.

Yaşantı

Yaşantı kavramı, bireyin çevresiyle etkileşiminin bireyde bıraktığı iz, içerik olarak tanımlanabilir. Bir başka deyişle yaşantı, belirli bir etkileşim durumunda birey ve çevre arasında meydana gelen etkinliktir

Ortam

Ortam kavramı, **içinde bazı objelerin bulunduğu veya bir gücün iletildiği alanı, kanalı ve araçları** ifade eder. Bireyin veya bireylerin yaşamlarını etkileyen etkinliklerin meydana geldiği mekândır.

Eğitim ortamı ise, eğitim etkinliklerinin meydana geldiği alan; öğretme-öğrenme süreçlerinde bilgi ileme işleminin meydana geldiği ve öğrencinin konuyla etkileşimde bulunduğu personel, araç, gereç, tesis ve organizasyon öğelerinden oluşan çevredir.

Eğitim ortamları, araç ve etkinlikler boyutu

Eğitim Ortamları yerleşke biçimleri boyutu

Teknoloji:

Endüstrinin çeşitli alanlarında kullanılan her türlü araç, gereç, yöntem, teknik ve uygulamaların bütününe verilen addır.

Teknoloji, insan gereksinimleriyle başlayan bir tasarlama yapma ve uygulama sürecidir.

Eğitimde teknoloji kavramı; **kullanılan araç, gereç ve öğretim materyallerini ifade** eder.

Araç

Eğitimde araç, **öğrencinin öğrenmesi, öğretmenin etkin bir öğretme sağlayabilmesi için özel olarak hazırlanmış öğretme-öğrenme yardımcısıdır.** Eğitim yaşantılarını zenginleştirmek, öğrenilecek konunun anlaşılmasını kolaylaştırmak ve öğretmenin etkenliğini artırmak amacıyla geliştirilmiş öğretme-öğrenme yardımcısıdır.

Gereç

Eğitimde gereç kavramı daha çok **basılı ve yazılı öğretme-öğrenme ortamı anlamındadır**. Eğitim etkinliklerinin program yönünü kapsamaktadır. Öğretme-öğrenme gereçleri **eğitim etkinliklerinin öğrenme-öğretme durumunda planlı, programlı ve düzenli biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla geliştirilmiş ortamlardır**.

Öğretim Materyali

Öğrenme-öğretme etkinlikleri sırasında öğrencinin öğrenmesi ve öğretmenin etken bir öğretim sağlayabilmesi için bilgilerin kavratılmasında, varlıkların tanıtılmasında, üzerinde gözlem ve araştırma yapmada kullanılan her türlü öğretim-öğrenme yardımcısıdır.

- Hedefleri gerçekleştirebilmek amacıyla araçlardan faydalanarak yapılan ders içeriklerini kapsar. (Şahin-Yanpar, 2000)
- Öğretim hedeflerine ulaşmak için farklı araçlarla sunulan, belli ilkeler doğrultusunda düzenlenen içeriğin görsel, işitsel ya da yazılı biçimleridir.

Öğretim Aracı

- Tebeşir ve kağıttan başlayarak günümüzde bilgisayar ve ilişkili teknolojilere kadar basitten karmaşığa çeşitlilik gösterir.

ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ

- *Tarihsel değişim*

1950'lerden 1970'lerin sonlarına gelinceye dek

Birincisi, öğretim teknolojilerinin televizyon, bilgisayar, teyp, kitap gibi donanımların ve iletişim araçlarının uygulaması olarak gösterildiği tanım; ikincisi ise, daha kapsamlı olarak davranış bilimlerindeki araştırma buluşlarının öğretmen problemlerine uygulanması süreci olarak gösterildiği tanımdır.

1970'lerin sonlarına gelindiğinde ise öğretim teknolojisinin, teknolojik araçların öğretim ortamında kullanılması işlevi kadar basit olamayacağı, öğretimi etkin kılmak için sarf edilen her türlü çaba olabileceği görüşü önem kazanmıştır

Günümüzdeki öğretim teknolojisi kavramı ise,

- Özel amaçların gerçekleştirilmesinde etkili öğrenme sağlamak için insan gücü ve insan gücü dışı kaynaklar kullanılarak öğretme-öğrenme süreçlerinin sistematik bir yaklaşımla tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir.
- Öğretme-öğrenme sürecine sistem yaklaşımı olarak adlandırılan tanıma göre; öğretme, öğrenme kavramlarının en etkin biçimde uygulamaya dönüştürülmesinde öğretme-öğrenme süreçlerine sistematik ve bütüncül bir yaklaşım anlamı taşımakta; araç-gereç bu süreç de yer alan sayısız öğelerden biri olarak yer almaktadır.

Eğitim Teknolojisi:

Öğrenmeyle ilgili sorunların analizi ve çözümünde insan gücünü, yöntemleri, teknikleri, araç-gereçleri ve organizasyonu işe koşarak uygun tasarımlar geliştiren, uygulayan, değerlendiren ve yöneten karışık bir süreçtir.

Bu süreçte;

1. Öğrencinin ulaşması hedeflenen amaçların tanımlanması,
2. Öğrenilecek konunun öğretim ilkelerine göre analiz edilip, öğrenilmeye uygun şekilde yapılandırılması,
3. Konunun aktarılabilmesi için uygun materyalin seçilip kullanılması,
4. Dersin ve derste kullanılan araçların etkililiğini ve öğrencilerin başarı durumlarını değerlendirmek için uygun değerlendirme yöntemlerinin kullanılması gerekmektedir.

Eğitim Teknolojisi;

Araçların etkililiğini ve öğrenci başarı durumunu değerlendirmek için uygun yöntemlerin kullanılması

Öğrencinin ulaşması hedeflenen amaçların tanımlanması

Öğrenme sürecini geliştirmek için oluşturulan her türlü sistemi, tekniği ve yardımı içerir.

Konunun aktarılması için uygun ortamın seçilip kullanılması

Öğrenilecek konunun öğretim ilkelerine göre analiz edilip, öğrenilmeye uygun şekilde yapılandırılması

Eğitim Teknolojisinin Tarihi

1.Dönem

- Teknolojinin daha çok **sanayi** sektörünü etkilediği görülmektedir.

2. Dönem

- 2.Dünya Savaşı – Teknolojide Altın Çağ
- Uzayı keşfetmeye yönelik çalışmalar, fizik ve davranış bilimlerindeki gelişmeler

3.Dönem

- Kitle eğitimi - Televizyon, bilgisayar, uydu ve video
- Bireysel eğitim – Öğretim makineleri, bireysel okuma araçları, slaytlar, film,teyp bantları ve özel basılmış materyaller.

4.ve5.
Dönem

- Yöntem ve araçların birleştirilerek daha ileri düzeyde otomasyon ve sibernasyon dönemleri

Öğretim Teknolojilerinin Tarihi

1.Dönem

II.Dünya Savaşı

Askeri eğitim amaçlı materyaller – İş Analizi

2. Dönem

Skinner – Programlı öğretim ve materyalleri
Bireysel Öğrenme
Adım adım öğrenme

3.Dönem

Davranışsal hedeflerin yaygınlaşması

4.Dönem

Norm yerine Kriter dayanaklı değerlendirme
(bağımsız olarak hedefleri kazanma durumu)

5. Dönem

Gagne

Öğrenme ürünleri- sözel bilgi, bilişsel stratejiler, tutum

6.Dönem

Sputnik

öğretim tasarımı

7.Dönem

1970

Öğretim Tasarımı modelleri geliştirildi

8. Dönem

1980

Mikrobilgisayar eğitim teknolojisi

9.Dönem

1990 ve sonrası

Yapılandırmacılık, bilgisayar ve elektronik temelli sistemlerin etkisi aktif öğrenme materyalleri

Öğretim Araç ve Materyalleri Tarihi

1920 den önceki dönem
Tebeşir ve ders kitabı

1920
Okul müzeleri
(filmler, resimler, fotoğraflar)

1930
İşitsel teknolojiler
(radyo programları, vb.)

II.Dünya Savaşı (1939-1945)
Göze ve kulağa hitap eden araç ve
materyaller. Tepegöz ve slayt
projektörü

1950
Öğretimsel Televizyonlar

1960
Bilgisayar destekli öğretim hareketi

1980
Bilgisayarların okullardaki etkisi
artıyor. Mikrobilgisayarlar

1985 Sonrası
Bilgisayar teknolojisi yaygınlaşıyor
Öğretmen eğitimi

1990 ve sonrası
Multimedya, uzaktan eğitim,
internet/web temelli eğitim
yayınlaşıyor.

Öğrenme Kavramı Açısından Değişim

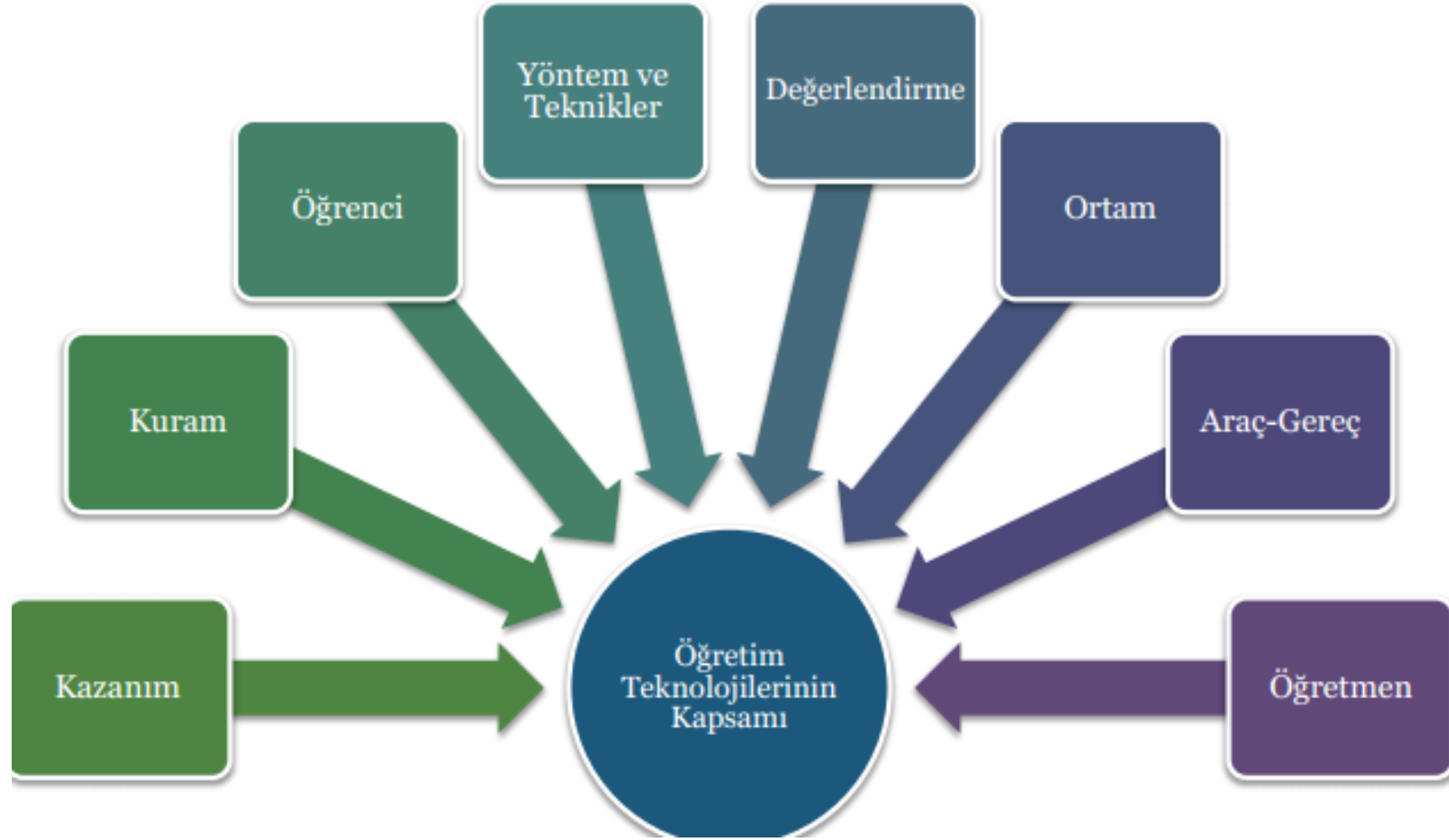
Aşama Adı	İşlev	Urün
1960-1970 Davranışçı Öğrenme Kavramı	Bilgiyi Algoritmik Düzenleme	Programlı Öğretim
1970-1980 Bilişsel Öğrenme Kavramı	Öğrenmede deneyimi zihinsel süreçlerde yeniden yapılandırma	Öğrenme süreçleri tasarımı
1980-1990 Yapılandırmacı Öğrenme Kavramı	Ön bilgilerle yeni bilgiyi bütünleştirme	Öğrencinin anlamı yapılaştırması

Çağdaş Eğitimde Gelişmeler

Geleneksel Eğitim Kalıplarının Değişimi	Öğrenme-öğretme Süreçlerinde Yeni Kavramlar	Eğitimde Yeni Teknolojiler
Tesis Organizasyon Öğrenme Stratejileri Öğretmen İşlevi Öğrenci İşlevi	Yaratıcılık Keşfetme İçten güdülenme Problem çözme Kritik düşünme Yetenek çeşitliliği	TV Programlı Öğretim Teknolojik Sistemler BDE Uzaktan Eğitim E-Öğrenme

Eğitimin planlı bir etkinlik
olmasından ne anlıyorsunuz?

İletişim